

Uchwała Nr XXXIV/228/21

Rady Miejskiej w Chodczu

z dnia 16 grudnia 2021r.

zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021r. poz.1372 z późn. zm.) **Rada Miejska w Chodczu uchwała, co następuje:**

§ 1.

W uchwale Nr XXIII/163/20 Rady Miejskiej w Chodczu z dnia 30 grudnia 2020r. w sprawie ustanowienia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok w załączniku „Sposób realizacji i finansowania” otrzymuje brzmienie:

Realizacja zadań nastąpi poprzez :

- zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia i informujących o szkodliwości nadużywania alkoholu,
- zwiększanie dostępności do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- egzekwowanie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności co do przestrzegania zasad sprzedaży alkoholu,
- monitoring nadużywania alkoholu w obszarach ochrony zdrowia, porządku publicznego, pomocy społecznej.

Program finansowany będzie ze środków uzyskanych z wpływów z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, określonych w Uchwale budżetowej dla Miasta i Gminy Chodecz na 2020r. i w Uchwale budżetowej dla Miasta i Gminy Chodecz na 2021 r. – dz. 851, rozdz. 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi, a także ze środków przekazanych z Urzędu Skarbowego w Bydgoszczy z opłaty ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Łączna kwota środków finansowych przeznaczonych na realizację w/w Programu wynosi 150.000,00 zł. Preliminarz wydatków programu przedstawia główne zadania do wykonania w 2021 r. W budżecie gminy na 2021r. zawarto szczegółową klasyfikację tych wydatków.

W przypadku zmian w budżecie spowodowanych zwiększeniem lub zmniejszeniem wpływów, o których mowa wyżej, program będzie dostosowany do faktycznych możliwości finansowych.

§ 2.

Szczegółowe zadania programu wraz z wydatkami na 2021r. otrzymują brzmienie ustalone załącznikiem Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Chodcza.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Chodecz.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej**

Anna Twardowska

Uzasadnienie

Konieczność dokonania zmian w preliminarzu wydatków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok o kwotę 50.000 zł. wynika z wprowadzenia do preliminarza zwiększonych środków finansowych pochodzących z opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a także ze środków przekazanych z Urzędu Skarbowego w Bydgoszczy z opłaty ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. tzw. „małpek”.

Wprowadzone do preliminarza środki finansowe zostaną wykorzystane na wydatki powiązane z zadaniami służącymi przeciwdziałaniu negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok

Wstęp

Rok 2021 to kolejny rok realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jak i również kontynuacja wielu działań zainicjowanych w latach poprzednich. Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

Alkohol jest legalnym towarem rynkowym, ale powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne, zwłaszcza spożywany w nadmiernych ilościach. Konsumpcja alkoholu w sposób istotny wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, uzależnionych, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych tj. przestępczość, ubóstwo, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe i winno być przedmiotem troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej.

W obecnej dobie nie zastanawiamy się już, czy warto pomagać osobom, rodzinom, dzieciom dotkniętym problemem alkoholizmu, ale jak to robić szybciej, skuteczniej i efektywniej. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu, ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktami. Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom, kiedy to człowiek jest poddany presji otoczenia.

Należy zwrócić uwagę, że uzależnienie nie dotyczy tylko alkoholu, narkotyków, ale również innych nieracjonalnych zachowań, nie związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych. Są to uzależnienia behawioralne (czynnościowe) np. uprawianie gier hazardowych, zbieractwo, uzależnienie od komputera, telefonu komórkowego, uzależnienie od jedzenia. Uzależnienia mogą być pojedyncze lub złożone, mogą się krzyżować, zmieniać. Powodują one choroby wyniszczające psychikę, a w dalszej kolejności niszczą życie rodzinne, zawodowe, towarzyskie. W osobie uzależnionej następują zmiany charakterologiczne, które objawiają się brakiem obowiązkowości, osłabieniem woli i zainteresowań. Dlatego tak ważne jest uczestnictwo w programach opracowanych w celu „walki” z nałogiem.

Profilaktyka uniwersalna – ukierunkowana na całe populacje. Są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, wszelkich substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszenie lub eliminowanie czynników ryzyka i wzmocnienie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Profilaktyka uniwersalna realizowana będzie w placówkach oświatowych poprzez programy profilaktyczne skierowane do uczniów i ich rodziców. Główny nacisk winien być położony na wskazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, rozwijanie swoich pasji i zainteresowań, umiejętnego nazywania i okazywania uczuć i emocji, nabycie umiejętności prawidłowego porozumiewania się zarówno w grupie rówieśniczej jak i w rodzinie.

Profilaktyka selektywna – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do takiej grupy, czyli np. bycie dzieckiem osoby uzależnionej od alkoholu, a nie ze względu na występowanie zaburzeń lub problemów psychicznych u takich dzieci. Profilaktyka selektywna jest więc przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym. Profilaktykę selektywną będziemy realizowali poprzez dofinansowanie działań świetlicy opiekuńczo – wychowawczej.

Prawdopodobnie w nadchodzącym roku podobnie jak w 2020 znaczna część aktywności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zdominowana będzie przez stan epidemii COVID – 19 i dostosowanych do tego form realizacji zadań. Sytuacja pandemii powodując przedłużający się stres i lęk, a także ograniczenie kontaktów społecznych i izolację w domu może sprzyjać rezygnacji z abstynencji, wzrostowi spożycia alkoholu. Konsekwencją obecnej sytuacji może też być wzrost zachowań przemocowych wobec członków rodziny. Pandemia zwiększa zapotrzebowanie na pomoc dla członków rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, które obecnie nie mogą korzystać z pomocy w świetlicach socjoterapeutycznych i opiekuńczo – wychowawczych. Z danych Fundacji „Dajemy Dzieciom Siłę” wynika, że 11% dzieci w czasie pandemii doświadczyło przemocy ze strony najbliższych osób dorosłych.

Gminy dysponują największą wiedzą o problemach swojej społeczności, dlatego powinny stosować środki zaradcze i naprawcze dla swoich mieszkańców. Działania lokalne mają największy wpływ na zmianę niewłaściwych postaw i zachowań mieszkańców.

Skala problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych jest na tyle poważna, iż każda gmina zobligowana jest Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz.2277) oraz Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz.2050) do corocznego uchwalania programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Uchwalany corocznie program stanowi podstawę do prowadzenia działań mających na celu rozwiązywanie problemów wynikających z zażywania i nadużywania substancji psychoaktywnych. Umieszczenie zadań wynikających z odrębnych ustaw w jednym programie wynika przede wszystkim z faktu, że do większości z nich można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne, nierzadko tożsame oraz to, że zadania do realizacji wynikające z tych ustaw są finansowane z tych samych środków.

Wymienione wyżej ustawy określają obowiązek organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania środków psychoaktywnych, a także wspierania przedsięwzięć temu służących. Ustawodawca określił kierunki polityki wobec problemów alkoholowych i narkotykowych, wskazał zadania z tego zakresu i ich źródła finansowania oraz podmioty odpowiedzialne za ich koordynację.

Zadania te obejmują m.in.:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnienia od środków psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;

5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
7. udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego;
8. prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Diagnoza środowiska lokalnego

W gminie Chodecz na 5958 mieszkańców, zdecydowana większość, bo 4149 osób mieszka na wsi (dane na 31 października 2020 r.). Z danych Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku wynika, że w gminie jest 379 osób bezrobotnych (w tym 279 osób mieszka na wsi), z czego tylko 42 osoby mają prawo do zasiłku. Dokumenty źródłowe Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wskazują, że pomocą społeczną objętych jest w naszej gminie 248 rodzin. Rodzinom tym udzielana jest pomoc z różnorodnych powodów: m. in. z powodu bezrobocia – 149 rodzinom, niepełnosprawności – 45 rodzinom, długotrwałej choroby – 64 rodzinom, 32 rodzinom przyznano pomoc z powodu nadużywania alkoholu przez członka rodziny, a 38 rodzinom zostało przyznane wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, aż w 187 rodzinach istnieje problem ubóstwa, a 54 rodzinom została udzielona pomoc z uwagi na potrzebę ochrony macierzyństwa. Wywiady środowiskowe wskazują, że większość klientów boryka się ze zróżnicowanymi, nakładającymi się problemami rodzinnymi, finansowymi, w tym z problemem nadużywania alkoholu.

Dlatego tak istotne jest minimalizowanie oraz zapobieganie szkodom spowodowanym występowaniem w rodzinie problemu alkoholowego, poprzez objęcie tych rodzin kompleksową pomocą o charakterze profilaktycznym i naprawczym. Zważywszy na szeroki katalog skutków, czy szerokie spektrum negatywnego oddziaływania choroby alkoholowej należy konsekwentnie wdrażać niezbędne działania minimalizujące zjawisko uzależnienia.

Z informacji przekazanych przez zakłady opieki zdrowotnej wynika, że w naszej gminie w 2020 r. (do października) nie było zgonów, których bezpośrednią lub pośrednią przyczyną było nadużywanie alkoholu czy narkotyków.

Dane przekazane przez Policję świadczą o tym, że nadużywanie alkoholu jest często przyczyną wypadków czy innych wykroczeń związanych z naruszeniem prawa.

W 2020 roku Policja zanotowała:

- 36 interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu (2019 r. - 19 interwencji)
- istnienie 7 środowisk podejrzanych o występowanie przemocy w rodzinie związanej z nadużywaniem alkoholu, narkotyków (2019 r. - 4 środowiska)
- 7 postępowań o znęcanie fizyczne i psychiczne, które były związane z nadużywaniem alkoholu - (2019 r. - 3 postępowania)
- zatrzymanie 11 sprawców przemocy domowej (2019 r. - 3 sprawców)
- popełnienie 12 przestępstw pod wpływem alkoholu i związanych z jego nadużywaniem - (2019 r. - 16 przestępstw)
- odnotowano 1 wypadek związany z nadużywaniem alkoholu (2019 r. - nie odnotowano)

W związku ze zmianami wprowadzonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz.2277) Rada Miejska w Chodczu podjęła Uchwałę Nr XLV/296/18 z dnia 21 sierpnia 2018 roku w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych odrębnie dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przeznaczonych do

spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie miasta i gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Rada Miejska uchwaliła:

1. Ustala się dla terenu miasta i gminy Chodecz maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży dla:

- Napojów zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa – 22 zezwoleń
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 20 zezwoleń
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% alkoholu – 16 zezwoleń

2. Ustala się dla terenu miasta i gminy Chodecz maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży dla:

- Napojów zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa – 20 zezwoleń
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 8 zezwoleń
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% alkoholu – 5 zezwoleń

3. Na terenie miasta i gminy Chodecz ustala się minimalną odległość 25 m dla punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych mierząc od drzwi wejściowych punktu sprzedaży do drzwi wejściowych obiektu szkoły, placówki oświatowo – wychowawczej i placówki opiekuńczej, plaż, kąpielisk, kościołów i cmentarzy. Pomiaru dokonuje się najkrótszym szlakiem komunikacyjnym dla pieszych zgodnie z zasadami ruchu drogowego.

4. W miejscach publicznych zabrania się spożywania napojów alkoholowych, z wyjątkiem miejsc przeznaczonych do ich spożycia na miejscu, w punktach sprzedaży tych napojów.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2019 roku wydała do października 3 pozytywne opinie o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z w/w uchwałą.

Zmiany wprowadzone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz.2277) w 2018 roku dały samorządom nowe kompetencje. Przedstawiciele władz lokalnych mogą m.in. decydować o ograniczeniu sprzedaży alkoholu w godzinach od 22.00 do 6.00 rano. Takie uprawnienie daje nowe możliwości samorządom w zakresie kształtowania lokalnej polityki obejmującej ograniczenie dostępności fizycznej do alkoholu. Skorzystanie z tego uprawnienia pozwala wyjść naprzeciw częstym prośbom mieszkańców skarżących się na problemy powodowane przez osoby nietrzeźwe, poprzez objęcie wyznaczonego terenu zakazem sprzedaży alkoholu.

Na wysoki poziom wskaźników spożywania alkoholu przez młodych ludzi wpływ ma wiele czynników, ale jednym z ważniejszych, na który mamy możliwość oddziaływania na gruncie lokalnym, jest dostępność napojów alkoholowych dla młodych ludzi. Jak pokazały badania ESPAD, większość badanych młodych ludzi twierdzi, że nie ma trudności z dostępem do napojów alkoholowych, nawet tych wysokoprocetowych, mimo że sprzedawanie i podawanie alkoholu osobom niepełnoletnim jest przestępstwem. Tylko 4,6% uczniów młodszych i 1,7% uczniów starszych uznało za niemożliwe do zdobycia piwo. Dlatego niezmiennym aspektem profilaktyki jest kontynuacja prac w zakresie monitoringu i kontroli sprzedaży napojów alkoholowych przede wszystkim osobom nieletnim.

W zakresie oddziaływania bezpośredniego Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadza rozmowy motywujące z osobami nadużywającymi alkoholu.

W zakresie działalności pomocowej istotnym ogniwem wsparcia dla mieszkańców jest Punkt Informacyjny Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej znajdujący się w Chodczu, ul. Waryńskiego 16 działający od 2003 roku. Terapeuta uzależnienia od alkoholu pełni dyżury 2 razy w miesiącu – w piątki, w godzinach od 16.00 do 19.00. Pomoc, jaką można uzyskać w tym punkcie obejmuje m.in. następujące kategorie: rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta; motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, kierowanie do specjalistycznego leczenia; motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale niezależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia; udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym; udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzicom; prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi; udzielanie konsultacji osobom doznającym przemocy w rodzinie; motywowanie do uczestnictwa w oddziaływaniach adresowanych do osób stosujących przemoc; udzielanie pomocy prawnej.

W związku z ogłoszeniem stanu epidemii wprowadzona została Ustawa z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Z uwagi na konieczność realizacji obowiązku zachowania dystansu społecznego i związanymi z tym obostrzeniami, zmianie uległo funkcjonowanie różnych instytucji i placówek, w tym miejsc pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin. Dlatego terapeuta uzależnienia od alkoholu, gdy nie mógł pełnić dyżuru w Punkcie Informacyjnym Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej, udzielał porad telefonicznie.

Chodecka grupa AA „Promyk”, która regularnie spotykała się w świetlicy opiekuńczo – wychowawczej w każdy piątek, liczy kilkudziesięciu „stałych członków”, zaś grupa Al-Anon – to kilka osób. Spotkania grup samopomocowych są z zasady wspierane z zewnątrz co oznacza, że często w spotkaniach uczestniczy o wiele więcej osób. Są to anonimowi alkoholicy spoza terenu gm. Chodecz i ci mieszkańcy naszej gminy, którzy próbują zachować trzeźwość. Grupa AA ma w swoim składzie liderów; osoby z dorobkiem wieloletniej abstynencji, dające świadectwa trzeźwości. Raz w miesiącu organizowane są meetingi – spotkania otwarte dla wszystkich chętnych, zainteresowanych problematyką.

Bardzo ważne jest, aby poza uczestnictwem w psychoterapii uzależnienia osoby uzależnione i współuzależnione korzystały z oferty ruchów samopomocowych; przede wszystkim aby systematycznie uczestniczyły w meetingach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików. Niestety w obecnym czasie te spotkania nie są możliwe. Badania dowodzą, że aktywne uczestnictwo w grupach samopomocowych wzmacnia efekty leczenia uzależnienia. Dlatego Komisja widzi potrzebę kontynuacji działań terapeutycznych jako najistotniejszych zadań programu. Działalność punktu informacyjnego i grup wsparcia, jest niezbędnym instrumentem przeciwdziałania alkoholizmowi, bez którego nie jest możliwe skuteczne oddziaływanie lecznicze. W tym mieści się finansowanie wizyt specjalisty i spotkania na Ogólnopolskich Dniach Trzeźwości w Licheniu.

Na podstawie badań naukowych określono, że w Polsce 943 tys. dzieci i młodzieży w wieku poniżej 18 lat ma rodziców z problemami wynikającymi z nadużywania alkoholu. Udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym jest jednym z istotnych zadań samorządów lokalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Dlatego kolejnym istotnym punktem programu jest działalność świetlicy opiekuńczo – wychowawczej, z którą komisja wiąże sprawę opieki nad dziećmi w czasie wolnym - organizacja zajęć wychowawczych dostosowanych do zainteresowań. Należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci potrzebujące wsparcia w różnym wymiarze: od pomocy w nauce, poprzez dożywianie, udział w zajęciach rozwojowych, aż po programy pomocy psychologicznej. Dużą wagę przyłożyć należy do odpowiedniego zidentyfikowania negatywnych zjawisk związanych z substancjami psychoaktywnymi, które zachodzą lub mogą zajść w naszej społeczności.

Używanie narkotyków jest problemem złożonym i niejednorodnym. Co jakiś czas mamy do czynienia z pojawiającymi się nowymi trendami i zjawiskami w tym zakresie. Problem „dopalaczy” w Polsce zaczął narastać w ostatnich latach. Rozwijał się na styku świata substancji legalnych i nielegalnych. „Dopalacze” oferowane są w większości krajów europejskich, a także w Internecie. Wiedza na ich temat jest wyrwykowa, zarówno w wymiarze farmakologicznym, jak społeczno – kulturowym. Należy pamiętać o tym, że pomocy i dostarczania specjalistycznej wiedzy na temat uzależnień wymagają nie tylko dzieci oraz młodzież, ale także często ich rodzice, osoby dorosłe. Nie świadczy to jednak o spadku zainteresowania substancjami psychoaktywnymi. Jest to obszar nieznan, stąd stopień zagrożenia dla zdrowia publicznego jest trudny do oceny. Niemniej jednak przyjąć należy, że zachodzące u nas zjawiska, trendy i problemy wynikające z używania substancji psychoaktywnych pokrywają się z tymi obserwowanymi w skali kraju, a to daje możliwość, przy niewątpliwym braku szczegółowych i wiarygodnych danych na temat tak specyficznego zjawiska jak uzależnienia, tworzenia przesłanek, na bazie których opierają się założenia co do form i narzędzi realizacji zaplanowanych zadań. Z uwagi na fakt, że najbardziej podatni na używanie środków psychoaktywnych są ludzie młodzi, najlepszym sposobem zapobiegania tym problemom jest zapewnienie młodzieży właściwych perspektyw. Najskuteczniejszymi strategiami profilaktycznymi są strategie angażujące szkołę i rodzinę. Tylko wtedy, gdy młodzież nauczy się rozumieć siebie i motywy swego postępowania i brać za nie odpowiedzialność, można będzie zmniejszyć poszukiwania za alkoholem i środkami odurzającymi.

Wśród uczniów szkoły podstawowej nie zauważa się większych problemów związanych z uzależnieniami. Ewentualne pojawiające się informacje są zawsze dokładnie sprawdzane przez szkołę

oraz zgłaszane do odpowiednich instytucji. Uwagę zwraca jednakże fakt, że znaczna część społeczności uczniowskiej w głównej mierze większość czasu wolnego spędza na korzystaniu z nowoczesnych technologii.

U uczniów widać ogromne przywiązanie przede wszystkim do telefonu komórkowego, w którym jest dostęp do Internetu. Zauważa się również, że większość młodych ludzi woli korzystać z telefonu komórkowego w celu skontaktowania się z rówieśnikami od bezpośrednich relacji z drugim człowiekiem.

Nauczanie zdalne będące skutkiem panującej pandemii również w jakimś stopniu może przyczynić się do uzależnienia od mediów.

Wszystkie placówki oświatowe działające na terenie naszej gminy realizują obligatoryjnie zadania prewencyjne dotyczące zapobieganiu problemom społecznym w oparciu o tzw. szkolne programy wychowawcze i profilaktyki. Celem tych programów jest przede wszystkim: eliminowanie lub redukcja wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, rozwijanie postaw prozdrowotnych, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych.

Zadania i sposoby realizacji programu

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu - działania gminy wspierające leczenie uzależnienia od alkoholu:

Kontynuacja pracy Punktu Informacyjnego Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej.

- Diagnozowanie problemów alkoholowych rodziny.
- Konsekwentne motywowanie i informowanie o możliwościach podjęcia leczenia.
- Udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu.
- Rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy.
- Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego i podstawowej opieki zdrowotnej

2. Udzielanie pomocy - działania gminy wspierające dzieci i rodziny oraz profilaktyka.

- Finansowanie bieżącej działalności świetlicy opiekuńczo – wychowawczej, w tym zatrudnienie wychowawcy, dożywianie dzieci uczęszczających do świetlicy, wdrażanie projektów opiekuńczo-wychowawczych w świetlicy ze szczególnym uwzględnieniem okresu wakacyjnego.

- Wspieranie oddolnych inicjatyw integracyjnych dotyczących spędzania czasu wolnego, w tym organizacja spotkania opłatkowego dla wykluczonych społecznie i uzależnionych

- Współorganizowanie i współfinansowanie spotkań profilaktycznych dla dzieci, młodzieży (np. zakup programu profilaktyki uzależnień).

- Czynne włączanie się w realizację ogólnopolskich kampanii profilaktycznych oraz edukacyjnych dotyczących profilaktyki alkoholowej, przeciwdziałania narkomanii.

- Monitorowanie skali problemów alkoholowych w gminie – dokonywanie analizy różnych zjawisk uzależnień i występujących w związku z tym problemów.

3. Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń oraz osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów społecznych w tym alkoholowych:

- Umożliwienie mieszkańcom dostępu do usług prawnych i psychologicznych, mających związek z uzależnieniem od alkoholu.

- Nieodpłatne udostępnianie pomieszczeń na spotkania trzeźwościowe.

- Organizacja i dofinansowanie wyjazdu na Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwościowe w Licheniu dla osób uzależnionych i ich rodzin.

- Pozyskiwanie dla mieszkańców nowych usług np. programów dla sprawców przemocy w rodzinie.

4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13' i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

- Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z uchwałą Rady Gminy.

- Kontrola z upoważnienia Burmistrza Chodcza punktów sprzedaży napojów alkoholowych co do zgodności przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia.
- Podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym.

5. Instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego.

Kierowanie

spraw do sądu o leczenie odwykowe, w tym:

- skierowanie osoby na badanie biegłych (psycholog, psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego,
- przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłych,
 - złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy.

6. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Współrealizacja z Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej działań wymienionych w programie, a w szczególności:

- przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego,
- przeprowadzanie spotkań motywacyjnych z osobami uzależnionymi mające na celu poddanie się leczeniu odwykowemu,
- prowadzenie dokumentacji związanej z procedurą przymusowego leczenia odwykowego,
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w sprawie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z obowiązującymi przepisami,
- kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych i sporządzanie na ich podstawie protokołów,
- inicjowanie i stała współpraca z instytucjami oraz służbami działającymi na rzecz poprawy stanu zdrowia oraz sytuacji życiowej osób nadużywających alkoholu oraz członków ich rodzin.

Cele programu

1. Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania substancji psychoaktywnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

2. Cele szczegółowe Programu:

- promocja zdrowia - uświadamianie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu i substancji psychoaktywnych
- promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego bez alkoholu.
- profilaktyka z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii
- zmniejszanie patologii życia rodzinnego, w tym przemocy w rodzinie
- zmniejszanie rozmiarów naruszania prawa na rynku alkoholowym

Adresaci programu

Odbiorcami programu są mieszkańcy miasta i gminy, w szczególności:

1. Dzieci i młodzież.
2. Osoby i rodziny dotknięte problemem alkoholowym.
3. Osoby i rodziny zagrożone problemem alkoholowym.

Sposób realizacji i finansowania

Realizacja zadań nastąpi poprzez :

- zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia i informujących o szkodliwości nadużywania alkoholu,
- zwiększanie dostępności do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- egzekwowanie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności co do przestrzegania zasad sprzedaży alkoholu,
- monitoring nadużywania alkoholu w obszarach ochrony zdrowia, porządku publicznego, pomocy społecznej.

Program finansowany będzie ze środków uzyskanych z wpływów z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, określonych w Uchwale budżetowej dla Miasta i Gminy Chodecz na 2020 r. i w Uchwale budżetowej dla Miasta i Gminy Chodecz na 2021 r. – dz. 851, rozdz. 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi, a także ze środków przekazanych z Urzędu Skarbowego w Bydgoszczy z opłaty ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Łączna kwota środków finansowych przeznaczonych na realizację w/w Programu wynosi 150.000,00 zł. Preliminarz wydatków programu przedstawia główne zadania do wykonania w 2021 r. W budżecie gminy na 2021 r. zawarto szczegółową klasyfikację tych wydatków. W przypadku zmian w budżecie spowodowanych zwiększeniem lub zmniejszeniem wpływów, o których mowa wyżej, program będzie dostosowany do faktycznych możliwości finansowych.

Podmioty realizujące program

Program realizuje Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodczu współpracując z :

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- policją,
- placówkami oświatowymi,
- służbą zdrowia

Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Członkom Komisji, powołanym przez Burmistrza Chodcza, przysługuje wynagrodzenie w kwocie 80 zł za udział w posiedzeniu. Dokumentem potwierdzającym udział w posiedzeniu jest lista obecności. Liczbę spotkań określa pkt. VI, 9 *Szczegółowych zadań programu wraz z wydatkami na 2021 rok.*

**Szczegółowe zadania programu wraz z wydatkami
na 2021 rok**

Lp.	RODZAJ ZADANIA	ZAKRES WYDATKÓW	TERMIN	SZACUNK. KOSZT
I.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu - działania gminy wspierające leczenie uzależnienia od alkoholu.	-	I - XII	17 640 ,-
1.	Funkcjonowanie Punktu Informacyjnego Pomocy Terapeutycznej i Psychologicznej	Koszt wynagrodzenia terapeuty uzależnienia od alkoholu Koszt wynagrodzenia psychologa	I - XII	65 zł x 6 godz.x 12 m-cy = 4 680,- zł 180 zł x 6 godz. x 12 m-cy = 12 960,- zł
2.	Regularne spotkania grup samopomocowych (AA, Al-Anon)		I - XII	
II.	Udzielanie rodzinom pomocy -działania gminy wspierające dzieci i rodziny oraz profilaktyczne informacyjno - edukacyjne dla mieszkańców w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.	-	I - XII	125 480,-
3.	Funkcjonowanie świetlicy opiekuńczo - wychowawczej	Koszty działalności placówki w tym: zatrudnienia wychowawcy w świetlicy opiekuńczo - wychowawczej, dożywiania dzieci, pomocy dydaktycznych i innych kosztów (eksploatacji i wynajmu pomieszczeń).	I - XII	106 300,-

4.	Wspieranie oddolnych inicjatyw integracyjnych dotyczących zdrowego spędzania czasu wolnego tj. działalności półkolonii letnich z programem profilaktycznym oraz gminne spotkanie opłatkowe dla wykluczonych społecznie w tym osób uzależnionych od alkoholu.	Dofinansowanie zakupu ; artykułów spożywczych, nagród dla uczestników konkursów i turniejów oraz programów i koncertów profilaktycznych	I - XII	13 680,-
5.	Monitoring i badania dotyczące skali problemów alkoholowych w gminie, diagnoza problemów społecznych	Pozyskiwanie informacji od szkół, policji, służby zdrowia	I - XII	5.500,-
III	Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń oraz osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów społecznych w tym alkoholowych		I – XII	1300,-
6.	Wspieranie grup wsparcia w zakresie lokalowym, organizacyjnym, mentalnym	Nieodpłatne udostępnianie pomieszczeń na spotkania i mityngi lokalnych samopomocowych grup wsparcia , dofinansowanie spotkania na Ogólnopolskich Dniach Trzeźwości (koszty dojazdu) w Licheniu dla osób uzależnionych i ich rodzin – grup wsparcia osób mających problem z alkoholem	I – XII VII - VIII	- 1300,-

IV.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13' i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	-	I - XII	-
7.	Wykonywanie z upoważnienia Burmistrza Chodcza działań dotyczących legalności sprzedaży napojów alkoholowych	Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	I - XII	-
V.	Instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego	-	I - XII	1100,-
8.	Kierowanie spraw do sądu o leczenie odwykowe	Opłaty sądowe i koszty biegłych	I - XII	1100,-
VI.	Działalność GKRPA	-	I - XII	4.480,-
9.	Praca członków komisji w zakresie inicjowania wymienionych w programie działań, w szczególności kierowania spraw do sądu o leczenie odwykowe i kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Wynagrodzenie członków Komisji	I - XII	8 sp. x 7os. x 80 zł = 4.480,-
			Razem:	150 000,- zł

PRZEWODNICZĄCY RADY

Anna Twardowska